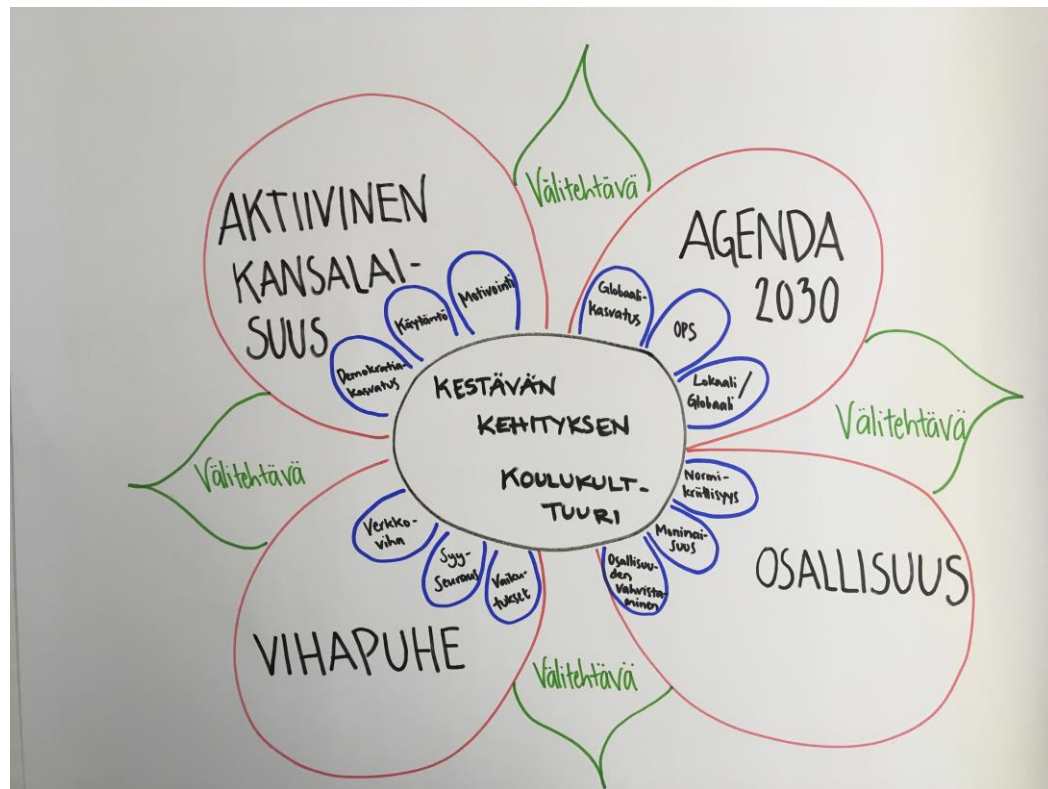

A young woman with long, dark, curly hair is captured mid-air, jumping joyfully with her arms outstretched and a wide smile. She is wearing a light blue t-shirt with a graphic that says "POSSIBLY THE BEST BEVERAGE EVER" and blue jeans. The background is a bright, sunny outdoor setting with lush green trees, a utility pole with power lines, and a clear blue sky with some clouds. The overall mood is one of happiness and energy.

LÄHIOPETUS 4: AKTIIVINEN KANSALAISUUS

MATKA KOHTI KESTÄVÄN KEHITYKSEN KOULUKULTTUURIA

GLOBALIKASVATUS

TIETOISUUS
(awareness)

+

TIEDOT
(knowledge)

+

TAIDOT
(skills)

YMMÄRRYS
(pää)

TUNTEET
(sydän)

TOIMINTA
(jalat)

KASVANUT YMMÄRRYS
(muutos tiedoissa ja taidoissa)

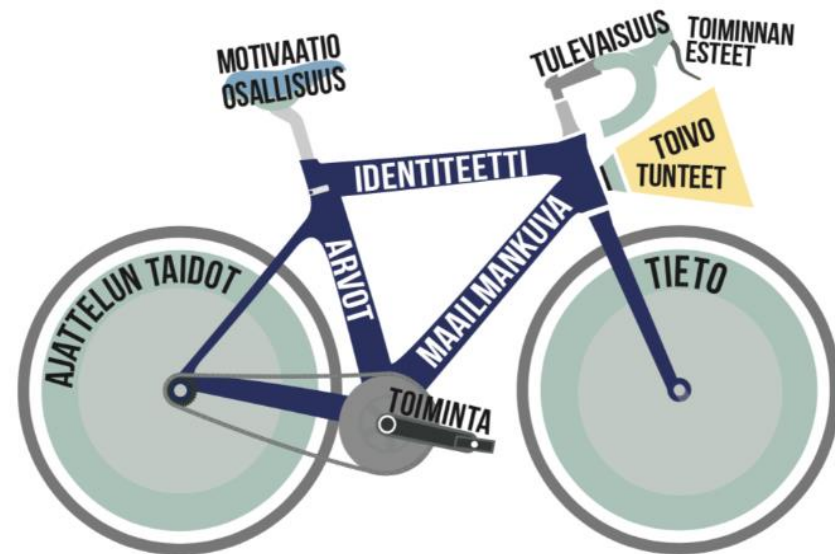
KASVANUT MOTIVAATIO JA ITSETUNTO
(muutos asenteissa ja arvoissa)

TOIMIMINEN AKTIIVISENA
MAAILMANKANSALAISENA
(muutos käyttäytymisessä)

MUUTOS LÄHTEE POLKIMISTA

Tolppanen, S., Aarnio-Linnanvuori, E., Cantell, H. & Lehtonen, A. 2017. "Pirullisen ongelman äärellä – kokonaisvaltaisen ilmastokasvatuksen malli." *Kasvatus* 48 (5), 456–468

“

”TOIMIMINEN ILMAN TIETOA
ON
PÄÄMÄÄRÄTÖNTÄ AKTIVISMIA,
TIEDOLLA ILMAN TOIMINTAA
EI OLE VAIKUTUSTA.”

-PAULO FREIRE

OLETKO SINÄ AKTIIVINEN KANSALAINEN?

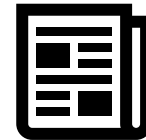
- Pohdi itsekseesi millaisin tavoin itse olet aktiivinen kansalainen ja vaikutat siihen millaisessa maailmassa elämme.
- Asetu kuvitteelliselle janelle sen mukaan, kuinka aktiiviseksi kansalaiseksi koet itsesi

AKTIIVINEN KANSALAISSUUS?

- Miten aktiivisesta kansalaisuudesta puhutaan?
- Aktiivinen kansalaisuus on muutakin kuin äänestämistä
- Nuorisobarometri: vai aktiiviset aktiivisia, miten saadaan nuoret osallistumaan ja kokemaan osallisuutta yhteiskunnasta ja maailmasta.

NUORISOBAROMETRI 2018

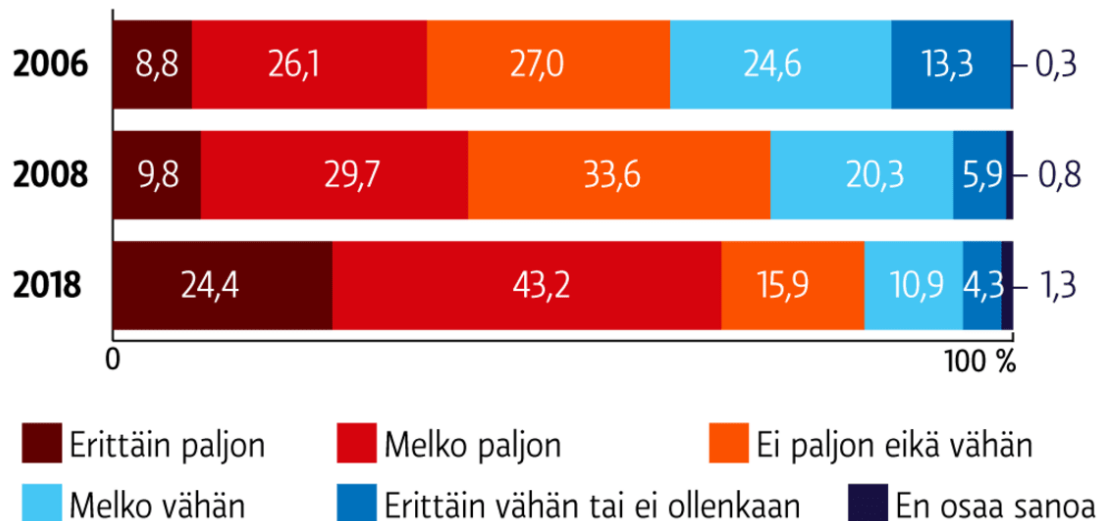
- Nuoret huolissaan maailmasta, ilmastonmuutoksesta ja kestävästä kehityksestä
- Kiinnostus politiikkaa kohtaan ennätystasolla
- Nuoret kokevat, ettei heillä ole riittävästi keinoja ja kanavia vaikuttaa.

Miten me aikuiset voimme tukea tässä?

Kuinka paljon koet epävarmuutta tai turvattomuutta ihmisestä johtuvasta ilmastonmuutoksesta?

Vertailu 2006, 2008 ja 2018.

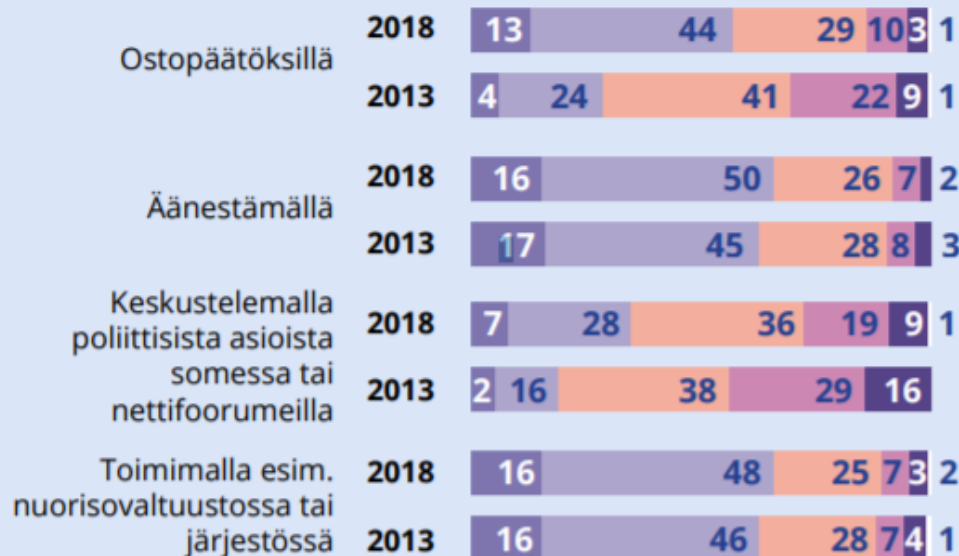
Lähde: Nuorisobarometri 2018, ennakkotiedot
Julkaisija: Valtion nuorisoneuvosto ja Nuorisotutkimusverkosto

Kuva: Yle Uutisgrafiikka 2018

USKO ULKOPARLAMENTAARISEEN VAIKUTTAMISEEN KASVUSSA

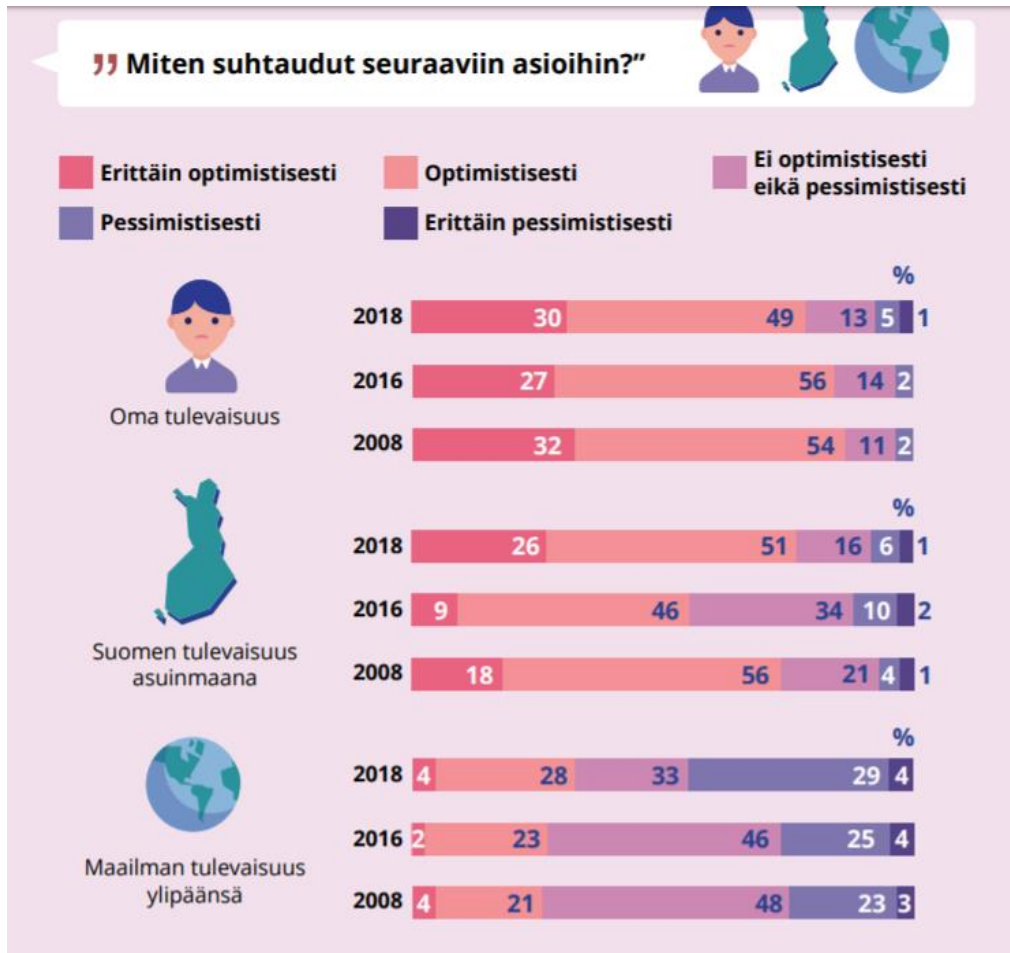
” Kuinka paljon seuraavilla keinoilla voi mielestäsi vaikuttaa?”

Erittäin paljon
  Melko paljon
  Melko vähän
 Erittäin vähän
  Ei ollenkaan
  En osaa sanoa

Grafiikka: Nuorisobarometri 2018

... OPTIMISMI LISÄÄNTYY

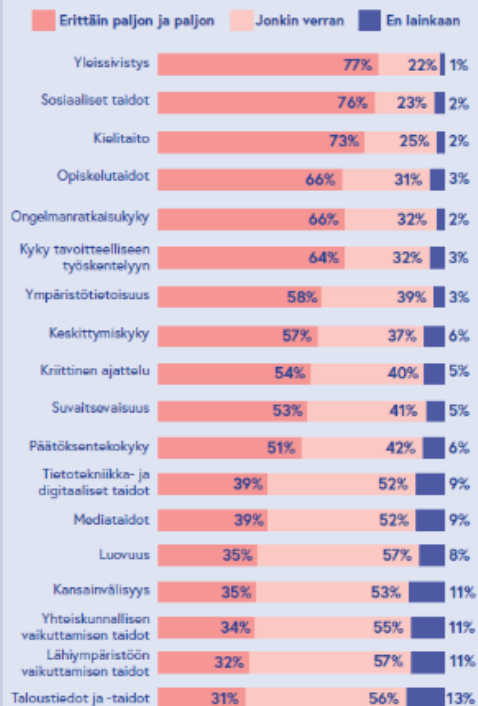
Grafiikka: Nuorisobarometri 2018

If you think you are too small
to make a difference, try
sleeping with a mosquito.

Dalai Lama XIV

Koulun merkitys opiskelutaitojen eli oppimaan oppimisen vahvistajana on suuri...

” Kuinka paljon koet oppineesi peruskoulussa ja toisella asteella seuraavia asioita?”

TOP 5

1. Yleissivistys 77%

2. Sosiaaliset taidot 76%

3. Kielitaito 73%

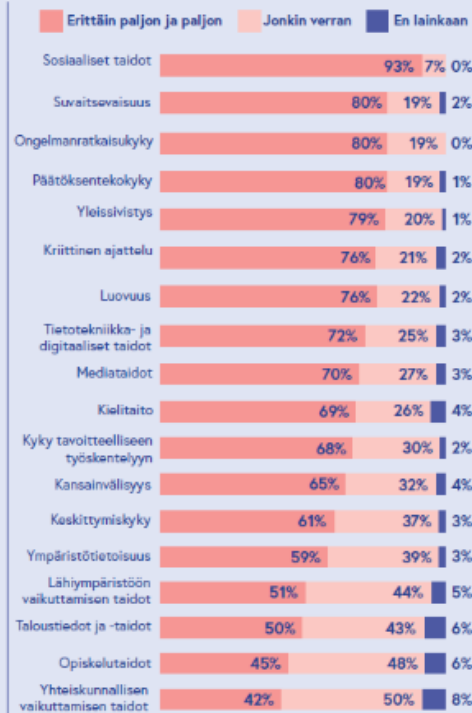
4. Opiskelutaidot 66%

5. Ongelmanratkaisukyky 66%

...mutta nuoret kokevat oppineensa monia taitoja enemmän koulun ulkopuolella

” Kuinka paljon koet oppineesi koulun ulkopuolella seuraavia asioita?”

TOP 5

1. Sosiaaliset taidot 93%

2. Suvaitsevaisuus 80%

3. Ongelmanratkaisukyky 80%

4. Päätöksentekokyky 80%

5. Kriittinen ajattelu 76%

MITEN KOULU KASVATTA AAKTIIVISEEN KANSALAI SUUTEEN?

- oman mielipiteen ilmaisu ja rakentavat vuorovaikutustaidot muiden kanssa
- yhteiskunnallisen vaikuttamisen taidot → lähiympäristö ja muut tasot
- vastuu omassa elämässä tehtävistä valinnoista
- yritteliäisyys
- ihmisoikeudet, talous, tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja demokratia

Viime vuosi oli historian neljänneksi lämpimin, kertoo Maailman ilmatieteen järjestö

Kautta aikojen 20 lämpimintä vuotta ovat olleet viimeisen 22 vuoden aikana.

Ilmastonmuutos 6.2.2019 klo 18:50 | päivitetty 6.2.2019 klo 23:34

Suomalaiset syytävät vaatteitaan roskeen yli 70 000 tonnia vuodessa – Linnea Larsson alkoi hyödyntää kodin vaatejätettä, ja nyt hän neuvoo, miten muut voivat tehdä samoin

Tutkimus: Afrikasta EU-maihin tulleet tuntevat eniten rassistista ahdistelua Suomessa

Maailman hiilidioksidipäästöt kääntyivätkin nousuun – Vihreät: ”EU:n ilmastotavoite ei riitä”

Tutkijat: Puhdas vesi loppuu parissa sukupolvessa

Vain 2,5 prosenttia maapallon vedestä on juomakelpoista. Tutkijoiden mukaan puhdas vesi loppuu jo pian, ellei ongelmaa ymmärretä ja siihen puututa.

Kuinka puhua vaikeista asioista ja innostaa nuoria aktiiviseen toimintaan?

- Mediakasvatus, vuorovaikutustaidot, demokratiataidot
- Toivon pedagogiikka, positiiviset esimerkit
- Tunteiden huomioiminen
- Ratkaisukeskeisyys
- Nuorten toimijuus ja vaikuttamisen mahdollisuudet
- Käytännön tekeminen
- Kansalaisjärjestöjen tuki!

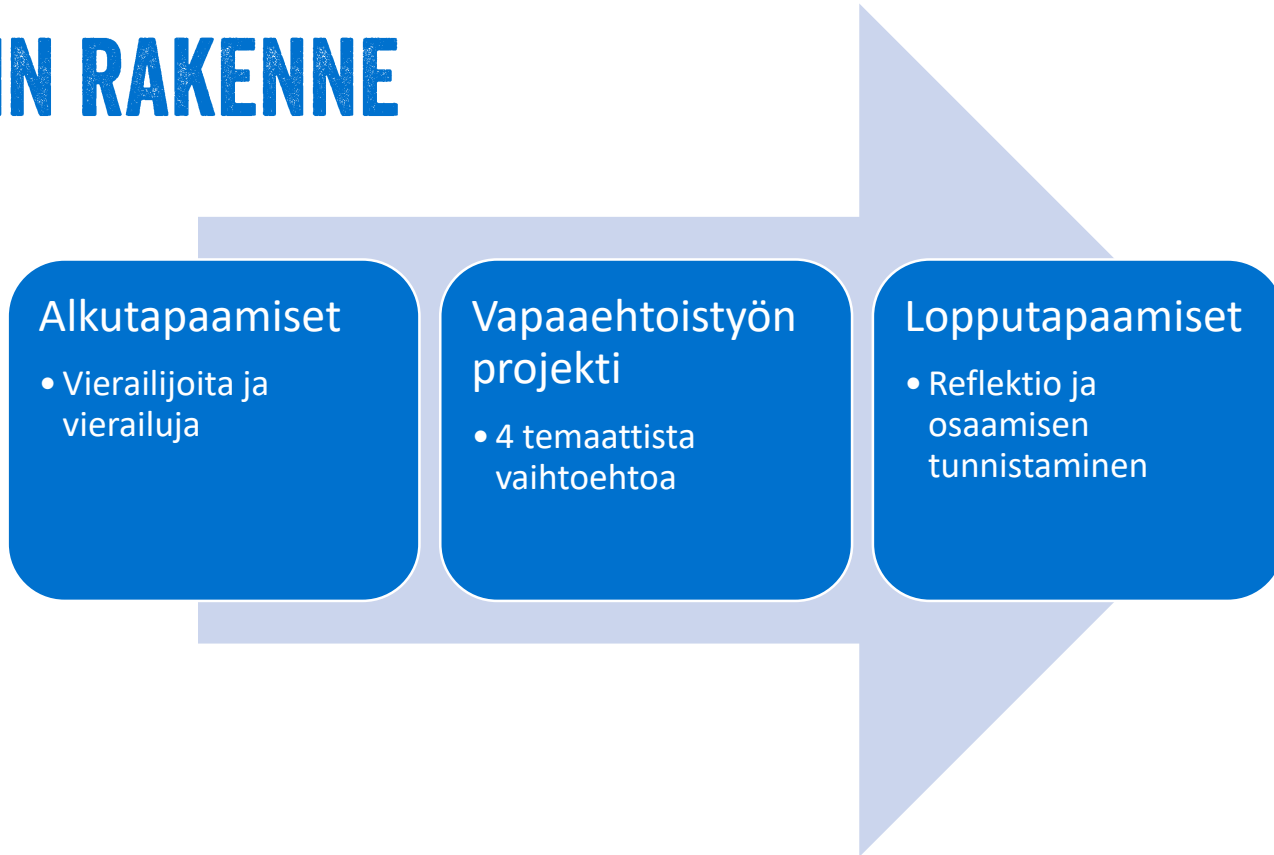

CASE ESIMERKKI: ASENNETTA VAPAAEHTOISUUTEEN

KURSSIN RAKENNE

Yhteistyötoimijat

JADE

ALLERGIA
IHO
ASTMA

VAMMLAS
VAMMAISTEN LASTEN JA NUORTEN TUKISÄÄTIÖ

Kierrätys-
keskus

animalia.
- ELÄINTEN ASIAN AJAJA -

PakoSuomen
aisapu

Projekteja

- Hyvinvointipäivä monikulttuurisille ikääntyville naisille
- Osallistuminen luonnon monimuotoisuutta turvaaviin talkoisiin + some-tempaus
- Sisällöntuotantoprojekti rauhanpaikoista
- Valokuvanäyttelyn järjestäminen + avajaiset
- Nenäpäivä-lipaskeräys
- Lapsen oikeuksien kangaskassityöpaja lapsille + kirjaston poistomyynissä avustaminen
- #Run4Refugees-tapahtumaan osallistuminen
- Nais erityisen maahanmuuttajatyön toiminnassa avustaminen
- Kierrätysmateriaalien tuottaminen Näprä-talkoissa
- Kyselyn tuotanto ja blogipostaus turkistarhauksen etiikasta
- Ystävöiminta vanhusten kanssa

KOKEMUKSIA

IDEAHAUTOMO – AJATUKSESTA KÄYTÄNTÖÖN

Omien kehittämissuunnitelmien reflektointi
vertaisryhmässä.

- Menetelmänä valmennusrinki 20min/
kehittämisidea
- Taustalla Theory-U, Otto Schammer

Mitä jäin
kaipaamaan?

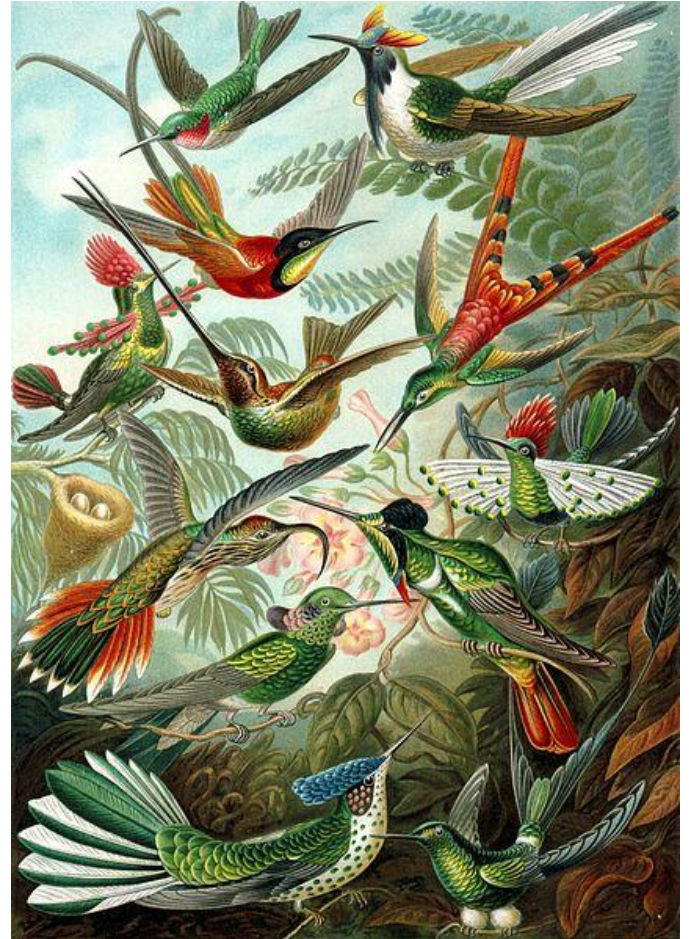
Mitä vien
koulutuksesta
mukanani?

Mikä meni
hyvin?

Mitä voisi
tehdä toisin?

Organisointi,
järjestelyt?

KOLIBRI JA METSÄPALO

LÄHTEITÄ:

- YLE: Nuorten huoli ilmastonmuutoksesta kasvanut jyrkästi. <https://yle.fi/uutiset/3-10346864>
- Ilmastokasvatuksen polkupyörämalli: https://events.uta.fi/kt-paivat2018/wp-content/uploads/sites/13/2018/11/Cantell_-_poster-KT2018.pdf
- ALLYouth-tutkimushanke: <http://www.allyouthstn.fi/pysayttakaa-ilmastonmuutos-nuoret-ilmastokanteiden-tekijoina/>
- Nuorisobarometri 2018: <https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2019/03/nuorisobaro2018-infografiikka-nettifinal.pdf>
- Nuorisobarometri 2017: https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2018/03/Nuorisobarometri_infografiikka_NETTI.pdf
- Blogi: Nuoret potevat huolta maailmasta, nyt on aika kääntää se aktiiviseksi kansalaisuudeksi <https://www.gloaalikasvatus.fi/blogit-ja-artikkelit/blogit/nuoret-potevat-huolta-maailmasta-nyt-aika-kaantaa-se-aktiiviseksi>

- Taloustutkimus: Vapaaehtoistyön tekeminen Suomessa <http://www.wtkkansalaisareena.fi/aineistoa/tutkimukset-ja-selvitykset/>
- Tervasmäki, Tuomas
2018. Demokraattisten juurten kasvattaminen notkeassa modernissa a. <https://journal.fi/kasvatusjaaika/article/view/68770>
- Theory U: <http://www.ottoscharmer.com/theoryu>
- Yle Kioski vaalibotti chat-vaalikone <https://vaalibotti.yle.fi/?fbclid=IwAR15fQy2L8LcqSAqHcU UkY-QVm0Bxl4ZzcN5Z-7OHfUykDij3NjfWELP4OM>
- Aktiivisen kansalaisen timantti: http://www.globaalikoulu.net/wp-content/uploads/2017/01/UUSI_KOTINI_aktiivisen_kansalaisen_timantti.pdf

- Jeesaan - Nuori vapaaehtoistoiminnassa -hankkeen verkkosivut: <http://www.kansalaisareena.fi/jeesaan/>
- Jeesaan –hankkeen julkaisut mm. Open opas vaparikurssin järjestämiseen: <http://www.kansalaisareena.fi/aineistoa/kansalaisareenan-julkaisut/>
- Localise-projektin verkkosivut: <http://localise.ie/>
- Nuorten akatemian Vapaaehtoisena oppimassa -hankkeen menetelmäopas <https://www.nuortenakatemia.fi/wp-content/uploads/2017/03/Action-vapaaehtoisena-oppimassa-menetelm%C3%A4opas.pdf>
- Nuorten akatemian materiaalit projektimaiseen toimintaan <https://www.nuortenakatemia.fi/oppimateriaalit/projektimainen-toiminta-2/>
- Planin Muuttajat!-hankkeen Demokratiakasvatuksen reittiopas _ julkaisu https://plan.fi/sites/default/files/plan_images/muuttajat-demokratiankasvatuksen-reittiopas.pdf

KIITOS!